BAAC Vlaanderen
Programma van maatregelen

Nota

Schelle Steenwinkelstraat 4-10

Deel 2: Programma van Maatregelen

BAAC Vlaanderen bvba
Hendekenstraat 49
9968 BASSEVELDE
info@baac.be

Inhoud

1 Administratieve gegevens 1
2 Gemotiveerd advies 2
2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein 2
2.2 Waardering archeologische vindplaatsen 2
2.3 Impactbepaling 2
2.3.1 Geplande werken 2
2.3.2 Afbakening plangebied op basis van landschappelijke boringen (ID 12789) 3
2.4 Bepalingen van de maatregelen 5
2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek 5
2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek 5
3 Figurenlijst 7
4 Bibliografie 7

1 Administratieve gegevens

Algemeen	
Naam site	Schelle, Steenwinkelstraat 4-10
Ligging	Schelle Steenwinkelstraat, 2627 Antwerpen
Kadaster	Schelle, Afdeling Schelle, Sectie C, percelen: 320M, 320L, 320D, 318L, 318R, 318K, deel van 318P
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2020-0197
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2019D66, ID 12789) Landschappelijk bodemonderzoek (2019I289, ID 12789)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren	
Auteur	Hannah Van Hoecke, Piotr Pawełczak
Betrokken actoren	Margot Vander Cruyssen (archeoloog) Benjamin Vergauwen (archeoloog) Yves Perdaen (specialist vuursteen) Tina Dyselinck (handgevormd aardewerk) Niels Janssens (specialist Romeins aardewerk) Sander De Ketelaere (specialist Romeins aardewerk)
Betrokken derden	n.v.t.

Plangebied	
Oppervlakte plangebied	4.936 m²
Kartering gewestplan	Woonzone Bedrijfszone Bufferzone

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Er werden geen archeologische indicatoren voor steentijdsites gevonden in de verkennende archeologische boringen. In verschillende boorresiduen kwam wel aardewerk voor. Het ging voornamelijk voor handgevormd aardewerk uit de ijzertijd, maar er kwam ook een scherf laatmiddeleeuws aardewerk voor. Een deel van dit aardewerk is potentieel bemonsterd uit de bouwvoor en dus niet per sé in situ aanwezig. Toch zijn er ook nog andere boringen die juist zijn bemonsterd, waar handgevormd aardewerk aangetroffen werd. Hierdoor kunnen de aangetroffen sporen uit het proefsleuvenonderzoek (vijf paalkuilen, vier kuilen) dateren uit deze periode, ook al is deze theorie niet sluitend. Het enige spoor dat echt gedateerd kon worden op basis van vondstmateriaal, is paalkuil S6008. Dit spoor werd gedateerd op basis van het handgevormd aardewerk (VN 1) in de ijzertijd-Romeinse tijd. Twee sporen (S2002, S2003) lijken ook eerder te dateren in de middeleeuwen op basis van kleur en aflijning.

Op basis van de archeologische boringen met aangetroffen (voornamelijk handgevormd) aardewerk en ten minste één spoor dat dateert in de ijzertijd-Romeinse tijd, is het mogelijk dat er zich *offsite* fenomenen van één site hebben aangetroffen binnen het plangebied. Het gebied is hoger gelegen dan de nabije omgeving, maar is nog steeds erg nat. Het lijkt erop dat er zich een site in de nabijheid situeert; op basis van het aangevoerde handgevormd materiaal uit de ijzertijd dat grotendeels is opgenomen in de bouwvoor, maar dat de kern van de site niet geraakt wordt tijdens dit proefsleuvenonderzoek.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Op basis van het ontbreken van archeologische indicatoren uit de steentijd kan beslist worden dat een lage verwachting op steentijdarcheologie in het plangebied geldt en dat verder waarderend archeologisch booronderzoek niet nodig is. Uit de boringen blijkt dat het bodemprofiel in het projectgebied matig ontwikkeld is, er komt slechts in enkele boringen een E-horizont voor. Het ontbreken van archeologische indicatoren geeft de doorslag om een lage verwachting op steentijdarcheologie voor het plangebied op te stellen.

De verwachting van het archeologisch erfgoed in het plangebied m.b.t. tot sporenarcheologie werd na het proefsleuvenonderzoek gereduceerd tot laag. Er werden slechts negen potentiele archeologische sporen aangetroffen, de rest waren recente en voornamelijk natuurlijke sporen. Dit is te wijten aan het feit dat de bodem nat is en het dus geen ideale locatie voor bewoning betreft. Hierdoor lijkt het aannemelijk dat het plangebied zich nabij een archeologische site uit de ijzertijd-Romeinse tijd bevindt, maar de aantroffen sporen hebben betrekking tot *off-site* fenomenen van deze site.

2.3 Impactbepaling

2.3.1 Geplande werken

De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van een nieuw magazijn en bijhorende infrastructuurwerken (Figuur 1). Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven:

- Bouw van het magazijn

Vrij centraal gelegen in het plangebied zal een nieuw magazijn gebouwd worden. Hierbij zal de bestaande verharding opgebroken worden en een vloerplaat zal aangelegd worden welke een maximale diepte van 30 cm zal hebben ten opzichte van het huidig maaiveld. Voor de funderingen van het magazijn zal gebruik gemaakt worden van funderingszolen die op verschillende plaatsen gebouwd zullen worden, maar niet in sleufverband. De maximale diepte voor deze funderingszolen bedraagt 1 m ten opzichte van het huidig maaiveld. De totale vloeroppervlakte van het magazijn bedraagt ca. 1.080 m².

- Infrastructuurwerken

Binnen de contour van het plangebied zal de bestaande verharding en een deel van de groenzone/braakliggend terrein in het zuiden verwijderd worden om daarop een nieuwe parkeergelegenheid en bufferbekken te voorzien. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van waterdoorlatend materiaal. Voor de parkeervakken zullen grasdallen gebruikt worden en betonklinkers voor het vernieuwen van de rijweg. In totaal zal er 20 cm onderfundering, 4 cm egalisatielaag en 8 cm klinkers gebruikt worden, wat de totale diepte voor deze werken brengt op 32 cm ten opzichte van het huidig maaiveld.

Om deze rijweg met bijhorende parkeerplaatsen aan te leggen in het oostelijk deel van het terrein dient een loods gesloopt te worden. Deze loods is ongeveer 400 m² groot. Bij de infrastructuurwerken zal ook een bufferbekken aangelegd worden van ca. 750 m². Hierbij zal de maximale diepte ca. 1.50 bedragen ten opzichte van het huidig maaiveld

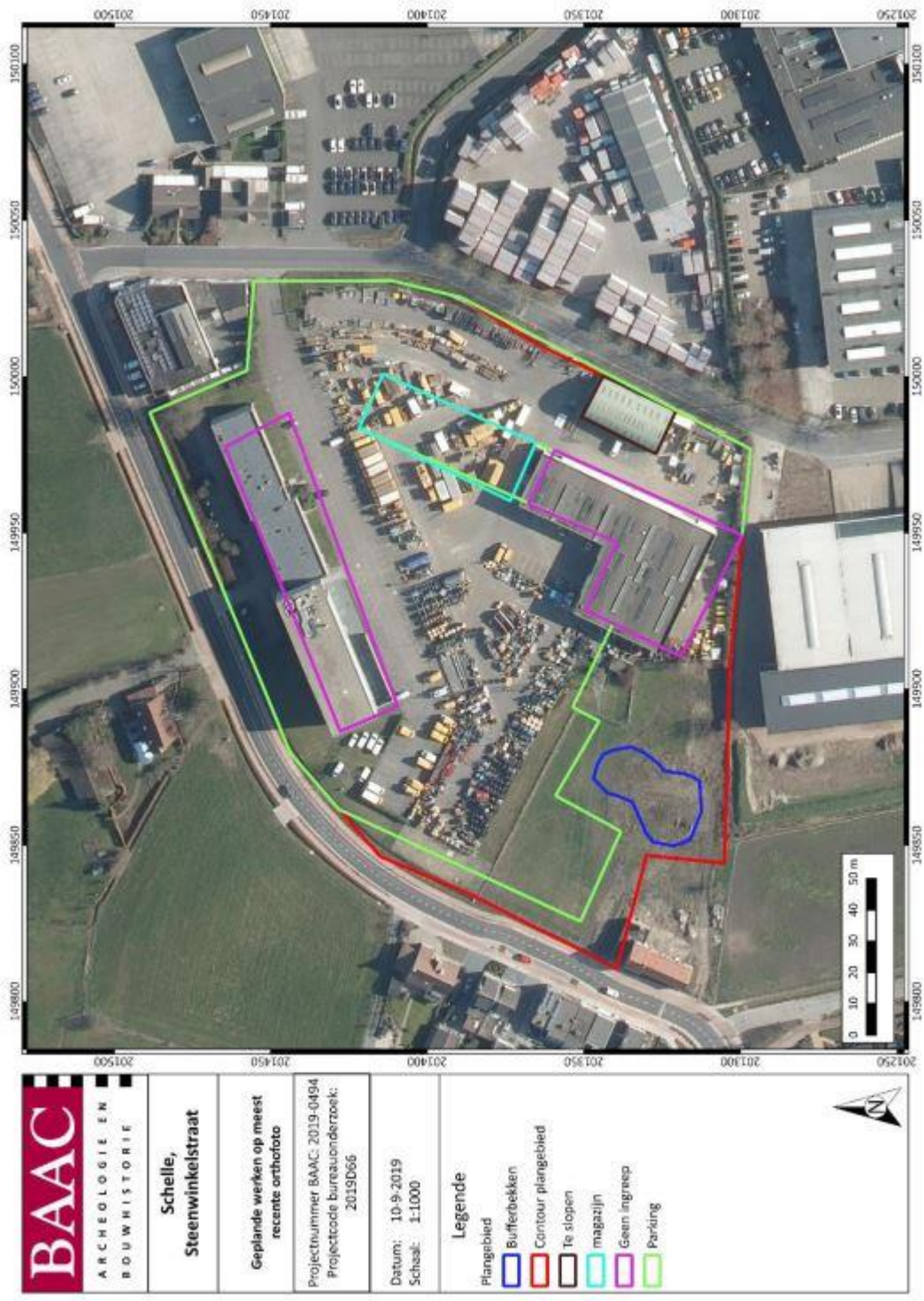
- Groenzone

Rondom de infrastructuurwerken, de parking en het bufferbekken wordt een groenzone voorzien waar ook enkele bomen aangeplant zullen worden.

2.3.2 Afbakening plangebied op basis van landschappelijke boringen (ID 12789)[1]

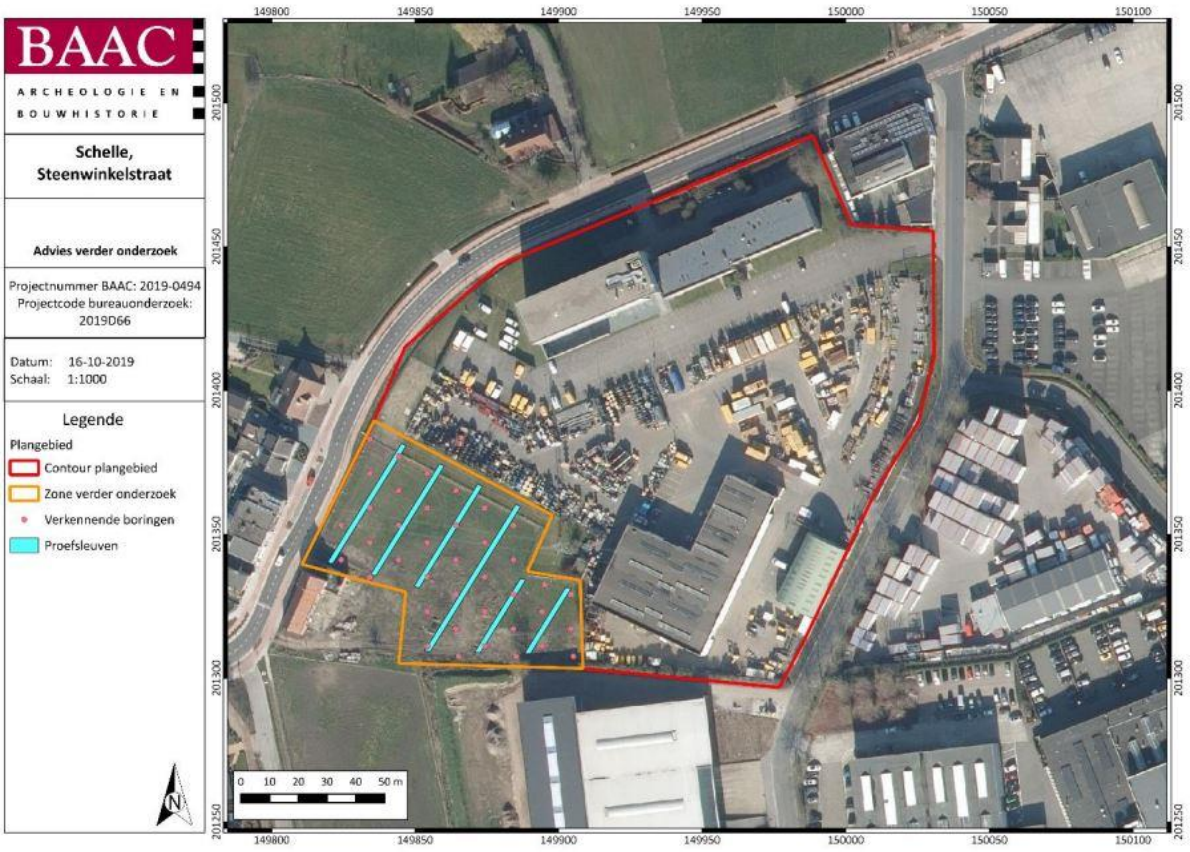
Op basis van de resultaten uit het landschappelijk bodemonderzoek en rekening houdend met een beperkt toekomstige ingreep werd er geen verder onderzoek ter hoogte van de verharde zone geadviseerd. Dit zal beperkt worden tot percelen 318L, 318R (binnen het plangebied), 320D en de groene strook langs de zuidwestelijke grens van perceel 320L tussen de verharde opslagruimte en de omheining (Figuur 2).

[1] Van Laere, E. Pawelczak 2019

Figuur 1: Plangebied met toekomstige ingreep[2]

[2] Anon 2018

Figuur 2: Advieszone vervolgonderzoek[3]

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Er werden geen vondsten aangetroffen die gelinkt kunnen worden aan de prehistorie, hierdoor is het steentijdpotentieel als laag ingeschat. Bij de geplande en toekomstige werken zal er dus geen verlies aan informatie zijn op vlak van steentijd. Tevens impliceert het ontbreken van enige waardevolle archeologische vindplaats of ensemble tijdens het proefsleuvenonderzoek dat potentiële kennisvermeerdering van verder archeologisch onderzoek op het terrein quasi onbestaande is. De enige aangetroffen sporen zijn off-site sporen die waarschijnlijk in verband staan met een hoger gelegen archeologische site.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

De voorliggende Nota omvat de uitgestelde uitvoer van de maatregelen opgelegd na eerder archeologisch vooronderzoek. Dit werd gerapporteerd in de *"Archeologienota Schelle, Steenwinkelstraat" (ID 12789)*[4]*.* Deze archeologienota werd opgesteld in het kader van een stedenbouwkundige vergunning voor het terrein gelegen te Schelle, Steenwinkelstraat. Het uitgestelde vooronderzoek omvatte een verkennend archeologisch bodemonderzoek en proefsleuvenonderzoek.

Er werden 39 ***verkennende archeologische boringen*** ingepland in het plangebied. Dit onderzoek tracht het steentijdpotentieel van het plangebied na te gaan. Alle ingezamelde monsters zijn gezeefd en

[3] Anon 2018
[4] VAN LAERE & PAWELCZAK 2019

gesplitst, maar hier kwamen geen prehistorische markers uit. Er werden wel 67 aardewerkfragmenten (VAB 5, 6, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 24, 25, 27, 30, 35) aangetroffen. Het betreft voornamelijk handgevormd aardewerk uit de ijzertijd. Er werd ook één scherf gedraaid aardewerk uit de late middeleeuwen aangetroffen. Hierdoor is de kans op archeologie in de vorm van sporen wel reëel en werd het proefsleuvenonderzoek noodzakelijk geacht. Proefsleuvenonderzoek is erg geschikt voor het opsporen van archeologische ensembles onder de vorm van grondsporen op rurale terreinen.

Tijdens ***het proefsleuvenonderzoek*** werden negen potentieel archeologische sporen aangetroffen: vijf paalkuilen en vier kuilen. Eén paalkuil kon gedateerd worden op basis van aardewerk in de ijzertijd/Romeinse tijd. De overige sporen kunnen niet gedateerd worden. Tevens werd duidelijk uit de profielen dat tijdens het verkennend booronderzoek een deel van de ploeglaag is bemonsterd, aangezien de Bh-horizont door bioturbatie vermengd is met de tweede ploeglaag. Hierdoor is het mogelijk dat het aangetroffen handgevormd aardewerk dat werd aangetroffen bij de boringen (groten)deels is opgenomen in de Ap-horizont door verplaatsing door akker-, en landbouw. Waarschijnlijk komen de vondsten in VAB 6, 15, 16, 18, 19, 27 en 30 potentieel uit de bouwvoor. Het plangebied was ondanks de iets hogere ligging nog steeds erg nat. Op basis van de deels foutieve bemonstering van de verkennende archeologische boringen, de weinig aangetroffen sporen en de natte ligging lijkt het dat de sporen gelinkt zijn aan *off-site* fenomenen van een hoger gelegen site. Hierdoor werd geen waardevolle archeologische site aangetroffen.

Het ontbreken van enige waardevolle archeologische vindplaats of ensemble, houdt in dat de potentiële kennisvermeerdering van verder archeologisch onderzoek op het terrein quasi onbestaande is. Hierdoor wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd door BAAC Vlaanderen.

3 Figurenlijst

Figuur 1: Plangebied met toekomstige ingreep 4
Figuur 2: Advieszone vervolgonderzoek 5

4 Bibliografie

Anon, 2018. *Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen: Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen.*,

Van Laere, E. Pawelczak, P., 2019. *Archeologienota Schelle, Steenwinkelstraat*, Gent (Mariakerke).